

Xəbər
Sahibkarlara müjdə - notariat kontorlarına torpaq icarəsi səlahiyyəti verilir
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 7 iyun 2016-cı il Çərşənbə axşamı № 123 (6444) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezidentin Almaniya səfəri və Qarabağla bağlı gözləntilər - Merkel bu dəfə nə deyəcək?

İyun danışıqları ərəfəsində erməni nazirin Qarabağda peyda olması təxribatdır

yazısı səh.11-də

Müxalifət niyə Dünya Azərbaycanlılarının qurultayına gəlmədi...

yazısı səh.5-də

Azərbaycanın "Dəmir günbəzi" - erməni generalın açıqlaması aranı qatdı

yazısı səh.3-də

Bir gündə Türkiyənin sevimlisinə çevrilən Bettina Kudla

yazısı səh.7-də

Adam döyən icra başçısına yeni vəzifə verildi

yazısı səh.2-də

"Mursinin edamı Misiri qarşıdır bilər"

yazısı səh.7-də

Qazaxıstan qana bulaşdı: Nazarbayevə qarşı 20 Yanvar ssenarisini hazırlanır?

yazısı səh.10-da

Cavan Zeynallı:

"Quşların da öz mahnıları, repertuarları var"

yazısı səh.12-də

Ağacan Əbiyev ölən boks dahisini "sürüdü"

yazısı səh.10-da

Ramazan ayının 1-ci günü

İftar 20.25. İmsaq 03.10-dək (QMI)

1-ci günün duası: "İlahi, bu gün mənim orucumu həqiqi oruc tutanların orucundan və durub Sənə ibadət etməyimi həqiqi ibadət edənlərin ibadətindən hesab et. Və bugünkü gündə məni qəflətdə yatanların yuxusundan oyat. Günahlarımı bağışla, ey əməllərin Allahı və günahkarları əfv Edən".

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".
ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

Ermənistan regionun autsayderinə çevrilir

PREZİDENTLƏRİN ÜÇLÜ

BAKI ZİRVƏSİ - İŞGALÇI ÖLKƏ TƏLAŞDA

Erməni XİN başçısının qəfil Tehran səfərinin sirri; Əliyev-Putin-Ruhani görüşünün Qarabağ məsələsində razılaşma ilə tarixə düşmə ehtimalı İrəvanı çevik addımlar atmağa sövq edir...

musavat.com
Togrul I yazısı səh.5-də

"Rus qoşununu Azərbaycandan AXC iqtidarı çıxarmayıb"

Nemət Pənahlıdan sensasion müsahibə

"1990-cı ildə Cəbhə rəhbərliyini Moskva deputat seçdirdi";
"Heydər Əliyevlə əməkdaşlıq xəyanət idisə, xəyanəti onlar ediblər, satqınlıq idisə, onlar ediblər"

yazısı səh.8 və 9-da

Etibar Məmmədovun tərcümeyi-halında 4 iyun ləkəsi...

yazısı səh.3-də

"MTN çetesi"nin polkovnikinin ölüm işi müəmmal şəkildə də qapadıldı

yazısı səh.4-də

"Əli İnsanov həbsdən çıxıb siyasi təşkilat yaradacaq" - iddia

yazısı səh.6-da

Sevil Əliyevanın oğlu Cahangir Əsgərovun müavini təyin edilib

Ağır Atletika Federasiyasında (AAAF) yeni təyinat olub. Azvision.az xəbər verir ki, Ağır Atletika Federasiyasının (AAAF) vitse-prezidenti postuna Azər Əliyev gətirilib. Qeyd edək ki, Azər Əliyev Heydər Əliyevin qızı Sevil xanım Əliyevanın oğludur.

Virtualaz.org xatırladır ki, Ağır Atletika Federasiyasının prezidenti AZAL-ın rəhbəri Cahangir Əsgərovdur. Sevil Əliyeva oğlu Azər Əliyevin Azərbaycan Ağır Atletika Federasiyasının vitse-prezidenti təyin edilməsi ilə bağlı xəbəri virtualaz.org-a təsdiqləyib.

"Azər Əliyev Azərbaycanca kömək qərarı verib. O, Böyük Britaniyada gözəl təhsil alıb və magistrdir. Bundan əlavə, həmişə peşəkar səviyyədə idmanla və ağır atletika ilə məşğul olub. Azər Əliyev həmişə Azərbaycan yığma komandasının tərkibində müxtəlif yarışlarda iştirak edib. Onun çoxlu medalı var", - Sevil Əliyeva deyib.

Sevil Əliyeva həmçinin bildirib ki, 30 yaşlı Azər Əliyev babasının - ümummilli lider Heydər Əliyevin evində yaşayır.

Azərbaycan gömrükdəki problemlə bağlı Rusiyanın aidiyyəti qurumlarına müraciət edib

Son dövrlərdə azərbaycanlı fermer və sahibkarların Rusiyaya göndərdikləri kənd təsərrüfatı məhsullarının müxtəlif səbəblərdən geri qaytarılması hallarının sayı artıb.

Dövlət Gömrük Komitəsinin (DGK) mətbuat xidmətindən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, sonuncu dəfə Rusiyaya göndərilən xeyli miqdarda pomidor məhsulu geri qaytarılıb, ölkəyə buraxılmayan məhsulun bir hissəsi isə tamamilə zay olub. Qonşu ölkənin müvafiq orqanları hərəkətlərinə haqq qazandırmaq üçün azərbaycanlı fermerlərin malların sənədlərində mənşə ölkəsinin düzgün qeyd olunmadığını bildirib.

Qeyd edək ki, Azərbaycandan Rusiyaya göndərilən kənd təsərrüfatı məhsulları və digər mallar qanunvericilikdə nəzərdə tutulan bütün müvafiq sənədlərlə təmin olunduqdan sonra ixracına icazə verilir. Buna görə də geri qaytarılan pomidor məhsullarının mənşə sertifikatının düzgün olmaması, yeni dolayısı ilə məhsulun Azərbaycanda istehsal edilməməsi barədə irəli sürülən arqumentlər əsla həqiqətə uyğun deyil. Üstəlik, araşdırmalar göstərir ki, Azərbaycandan göndərilən kənd təsərrüfatı məhsullarında müvafiq analizlərin aparılması Dağıstan ərazisində mümkün olmadığından məhsullardan götürülən nümunələr paytaxt Moskvaya göndərilir ki, belə olan halda nəticələrin əldə olunması üçün bəzən 10 gündən də artıq vaxt tələb olunur. Bu vaxt ərzində isə sərhəddə gözləyən həmin kənd təsərrüfatı məhsulları əksər hallarda yarasız olur.

Bir məqamı xüsusi olaraq diqqətə çatdırırıq ki, hələ 2015-ci il, şimal qonşumuzun hər hansı bir ölkəyə sanksiyalar tətbiq etmədiyi dövrlə qadağaların tətbiqinə başlanıldığı 2016-cı il qarşılaşdırıldığı Rusiyaya pomidor məhsulunun əsas ixracatçıların eyni şəxslər olduğu məlum olub.

Xatırladaq ki, artıq problemin aradan qaldırılması üçün DGK Rusiyanın aidiyyəti qurumlarına rəsmi olaraq müraciət edib və bu istiqamətdə intensiv iş aparılır.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tiraajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

Nazirlər Kabinetinin qərarı məhkəməyə veriləcək

"Sovetski" də vətəndaşlara təzyiqlə məqsədi ilə evlərə verilən qaz və işıq kəsilib

Iyunun 7-də Vətəndaş Cəmiyyətini Müdafiə Komitəsinin təşəbbüsü ilə "Bakının tarixi silinir. Vətəndaş cəmiyyəti nə etməlidir?" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib. Musavat.com-un məlumatına görə, dəyirmi masada keçmiş "Sovetski" məhəlləsində yerləşən və tarixi abidələrin sökülməsi, Bakıda şəhərsalma məsələləri, mülkiyyət hüquqlarının pozulması, ekologiya problemləri və texnologiyaların tətbiqi, büdcə vəsaitlərinin xərclənməsi və digər məsələlər müzakirə edilib.

Qeyd edilib ki, dövlətin mühafizəsi altında olan memarlıq binalarının ardıcıl olaraq məhv edilməsi keçmiş "Sovetski" küçəsi ərazisində xüsusilə geniş şəkildə həyata keçirilib. Burada 19-cu əsrin sonları - 20-ci əsrin əvvəllərində tikilmiş 138 binanın əksəriyyəti artıq sökülüb. Müzakirələr zamanı Nazirlər Kabinetinin qərarının qanuni olmadığı və buna görə qərar barəsində Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə müraciət edilməsi haqda təklif irəli sürülüb. **VCMK-nın üzvü, "Turan" informasiya agentliyinin baş direktoru Mehman Əliyev keçirilən tədbirdə qeyd edib ki, "Sovetski" ərazisində aparılan işlər barəsində vətəndaşlara dolğun**

məlumat verilmir: "Əslində biz bilir ki, "Sovetski" ərazisində nə baş verir və son zamanlar bu daha da canlanıb, daha qəddar formada sökülməyə başlayıb. Bu barədə vətəndaşlara dolğun informasiya verilmir. Ümumilikdə Bakının şəhərsalma, Baş Planı var idi və nəzərdə tutulurdu ki, 2015-ci ilin yanvarında Milli Məclis və prezident tərəfindən bu təsdiq olunduqdan sonra 2030-cu ilə qədər yenidənqurma işləri aparılacaq. Hətta bildirilmişdi ki, şəhərin hansı hissəsində yenidənqurma, planda nələr olacaq. Onun maketi də var idi və kifayət qədər informasiya və internet resuslarında bu barədə məlumatlar verilmişdi. Gözləyirdik ki, bu, nor-

mal, qanuni, hüquqi, mədəni forma çərçivəsində öz əksini tapacaq. Amma bu vaxta qədər plan təsdiq olunmadı və ona istinad edirlər ki, belə bir plan var. Əgər plan yoxdursa, deməli, bu, qeyri-qanunidir.

Aparılan işlər, söküntülər, vətəndaşlarla münasibətlər Basın küçəsində (indiki Füzuli küçəsi) baş verənləri tam təkrar edir".

"Tarix-mədəni və təbii irsi qoruma" QHT-nin ictimai nəzarət komitəsinin rəhbəri Ay-təkin İmranova isə bildirib ki, "Sovetski" ərazisindəki tarixi abidələrin sökülməsinə etiraz olaraq keçirilən imzatoqlama kampaniyasına artıq 3500 nəfər imza atıb.

□ **Xalidə GƏRAY**

Neftin qiyməti 51 dolları ötüb

Nyu-Yorkun NYMEX əmtəe birjasında keçirilən elektron ticarət əməliyyatlarının gedişində WTI neftinin qiyməti 1 barelə görə 0,59 dollar artaraq 50,28 dollar təşkil edib. "APA-Economics" xəbər verir ki, ICE London qitələrarası birjasında Brent markalı neftin 1 barelinin dəyəri 0,69 dollar artaraq 51,24 dollar olub.

Qeyd edək ki, Brent neftinin qiyməti ötən il oktyabrın 12-dən etibarən ilk dəfə 51 dolları ötüb.

Neftin bahalaşmasına səbəb dolların zəifləməsidir.

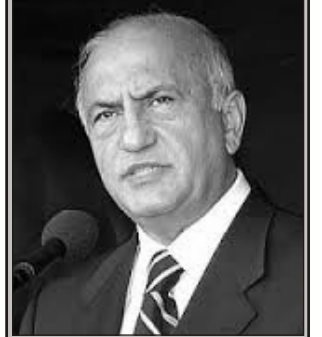

Təhsil Nazirliyi kurikulumlarının ləğvi barədə

Təhsil Nazirliyi bu il 1-ci sinfə gedəcək şagirdlərin kurikulumu ilə təhsil almayacağı, bu sistemin ləğv edilməsi ilə bağlı yayılan məlumatlara münasibət bildirib. Təhsil Nazirliyindən bildirilib ki, yayılan həmin məlumatların heç bir əsası yoxdur.

Vurğulanıb ki, 1-ci sinfə gedəcək şagirdlər ötən illərdə olduğu kimi yenə də kurikulumla təhsil alacaqlar.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda sovet təhsil sistemindən fərqli təhsil qurmağa imkan verən kurikulumun tətbiqi "Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin konsepsiyası" (Milli Kurikulumu) əsasında həyata keçirilib. Azərbaycanda kurikulum 2008-2009 - cu tədris ilindən birinci siniflərdə tətbiqinə başlanılıb. Kurikulumun məqsədi şagirdlərə müstəqil həyatda lazım olan əməli biliklərin öyrədilməsi, onların məntiqi təfəkkürü inkişaf etdirmək, öz fikrini müstəqil bildirmək və öz hüququnu qorumaq bacarığını aşılamasıdır. ("Trend")

Əli İnsanovla bağlı xəbər təkzib olundu

Tanınmış vəkil Nami-zəd Səfərovun facebook sahifəsindəki "Deyəsən, hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və zor tətbiq etmə adı ilə keçmiş səhiyyə naziri Əli İnsanovla qarşı yeni qondarma ittiham irəli sürülür" iddiası aranı qatıb.

Hətta sabiq nazirin artıq saxlandığı 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsindən 1 sayılı Bakı-İstintaq Təcridxanasına aparıldığı bildirilib. Məlumatla görə, Əli İnsanovla Cinayət Məcəlləsinin 315-ci maddəsi (Hakimiyyət nümayəndəsinə zor tətbiq etmə) ilə cinayət işi açılıb. Sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun vəkili Ağaveys Şahverdi müdafiə etdiyi şəxsə qarşı yeni ittiham irəli sürülməsi barədə yayılan məlumatlara münasibət bildirib. Virtualaz.org saytına açıqlamasında vəkili deyib ki, Ə.İnsanov qarşı yeni ittiham irəli sürülməsi barədə yayılan məlumatlar həqiqəti əks etdirmir: "Yayılan məlumatlar kökündən yanlışdır. Bir az əvvəl Əli müəllimin digər müdafiəçisi Toğrul Babayev onun cəza çəkdiyi 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində olub. Əli müəllimin heç bir problemi yoxdur, hər şey qaydasındadır".

Xatırladaq ki, Ə.İnsanov 2005-ci ilin oktyabr ayında həbs edilib. O, dövlət vəsaitlərinin mənimsənilməsinə və dövlət aktivlərinin qanunsuz özəlləşdirilməsinin təşkilində ittiham olunub. 2007-ci ilin aprel ayında Ə.İnsanov Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə əmlakı müsadirə olunmaqla və 3 il ərzində dövlət vəzifəsi tutması qadağan edilməklə, 11 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunub.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Hər il iyun ayı boyunca 1993-cü ilin bu günlərində Gəncədə baş verən hərbi qiyam mövzusu mətbuatda müzakirə olunur. 23 ildir bu, belədir. Qiyamı yatırda bilmədiyini üçün Elçibəy iqtidarında təmsil olunmuş şəxslər suçlanır, qiyama birbaşa və dolayısı ilə dəstək verən qüvvələr isə bu əməllərinə görə qınanır.

Qınanılardan biri də AMİP-in sabiq sədri Etibar Məmmədovdur. Çünki o, 1993-ün məşum iyun qiyamını açıq şəkildə dəstəkləyib, Elçibəy iqtidarının süqutu üçün əlindən gələn dəstəyi Sürət Hüseynova verib.

Bu dəstəyin pik nöqtəsi isə mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyə qarşı etimadsızlıq sənədinin E.Məmmədovun ən yaxın adamı tərəfindən hazırlanmasıdır. Məhz o sənəd Milli Məclisdə müzakirəyə çıxarıldı və qəbul olundu.

Maraqlıdır ki, AMİP rəhbərliyi E.Məmmədov başda olmaqla, bu məsələni hər il gündəmə gətirən mətbuatı hədəfə alaraq, jurnalistləri qərəzli olmaqda suçlayır. E.Məmmədov və ətrafı hələ də 1993-cü ildə qiyama dəstək vermələrini doğru hesab edirlər.

"Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktorunun birinci müavini Azər Ayxan hər ilin bu günlərində 1993-cü ilin 4 iyununda baş verən qiyamla bağlı mətbuatda və sosial şəbəkələrdə müzakirələrin gəldiyini bildirdi: "Qiyamda iştirak etmiş siyasilərin, o zaman müxalifətdə olan partiyaların rəhbərlərinin adları tez-tez hallanır. Əsas

Etibar Məmmədovun tərcümeyi-halında 4 iyun ləkəsi...

Hər ilin bu günləri AMİP lideri qiyama dəstək verdiyi üçün qınanır, o isə özünə haqq qazandıрмаğa çalışır və mətbuatı suçlayır

Azər Ayxan:
"Bizi qınadığına səhvini etiraf etsin, xalqdan üzr istəsin"

fiqurlardan biri kimi AMİP-in o vaxtkı sədri Etibar Məmmədov müzakirə olunur. Milli hakimiyyətə qarşı tutduğu o məlum mövqə hər il qınanır, lənətlənir. Hər il də Etibar Məmmədov və

Fuad Ağayev:
"Elçibəy o qanun layihəsinin müəllifi olduğum üçün heç məndən inciməmişdi"

ətrafında qalan 1-2 nəfər mətbuatı, jurnalistləri və bəzi siyasətçiləri bu mövzuda qərəzli mövqə tutmaqda suçlayır. Etibar Məmmədovun özü də bugünlərdə verdiyi müsahibə-

də bildirib ki, o zaman müxalifət idim və AXC hakimiyyəti məndən kömək istəyirdi. Müxalifətdən niyə kömək istənilməli idi? Özünə bir növ haqq qazandıрмаq istəyir ki, əcəb əleyib qiyama dəstək verib. Lakin elə məsələlər var ki, orada iqtidar-müxalifət mövzusu na yer qalmır. Söhbət dövlətə, legitim hakimiyyətə qarşı baş verən hərbi qiyamdan gedir. Elçibəy iqtidar demokratik seçki nəticəsində formalaşmışdı. O iqtidar demokratik seçki yolu ilə də gedə bilərdi. Amma silahlı qiyam yolu ilə iqtidar dəyişikliyi olursa, həmin ölkədə demokratik şəkildə hakimiyyətə gəlmək şansları itirilir. Necə ki, o zaman maksimalist mövqə tutan Etibar Məmmədov bu gün siyasətin heç uzaq küncündə də yoxdur. Adam siyasi ömrünü faciəvi və biabırçı formada tamamladı".

A.Ayxan deyib ki, AMİP lideri 23 il öncə etdiyi səhvini fərqləndirir: "Sadəcə olaraq,

də nəse eşitməmişik. Üstəlik, ortada Etibar Məmmədovun yüzlərlə audio, videomüsahibələri var. 23 il öncə bu günlər parlamentdə tutduğu mövqeyinin nədən ibarət olduğunu bilmək üçün internetdə kifayət qədər materiallar var. O, birmənalı şəkildə qiyamı dəstəkləyib. Biz jurnalistlər də bu hadisələrin ildönümündə kimin hansı mövqedə olması barədə yazılar yazırıq, müsahibələr alırıq. Bəzən müəllif yazıları ilə çıxış edirik. Kimlərsə Etibar Məmmədovu qınayırsa, ya-manlayırsa, qiyamda olan rolu barədə nəse deyirsə, burada jurnalistlərin nə suçu ola bilər? Ona təklif edərdim ki, bu məsələlərdə bizləri ittiham etməkdənsə, Azərbaycan xalqından üzr istəsin. Günahlarnın bağışlanmasını diləsin".

Elçibəyin hakimiyyətdən salınması üçün parlamentin müzakirəsinə çıxarılan qanun layihəsinin müəlliflərindən, eləcə də Etibar Məmmədova ən yaxın şəxslərdən olan vəkil Fuad Ağayev atdığı addıma görə mərhum prezidentin ondan incimədiyini bildirdi: "Bizlərə qarşı elə ittihamlar səsləndirən şəxslərin, ümumiyyətlə, nə siyasətdən, nə də hüquqdan başlan çıxır. Bununla bağlı mənim bloqlarım, müsahibələrim var. Məndə olan məlumata görə, rəhmətlik Əbülfəz Elçibəy həmin qərarın hazırlanmasına görə məndən inciməyib. O, bunu zərurətdən doğan addım kimi qiymətləndirmişdi". **F.Ağayev sonda anlaşılmaması çətin olan bir cümlə işlətdi:** "Tofiq Türkellə danışanda o sizləri bu barədə ətraflı məlumatlandırar".

□ Cavansir ABBASLI

Azərbaycanın "Dəmir günbəzi" - erməni generalın açıqlaması aranı qatdı

Xankəndində ortalıq qarışdı; ordumuzun aprel zəfəri düşmən tərəfdə həm panika, həm də getdikcə dərinləşən parçalanma yaradıb...

Xəbər verildiyi kimi, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin keçmiş "müdafiə naziri" Samvel Babayan ötən bazar Xankəndinə gəlib. Onun gəlişi ilə yanaşı, Azərbaycan ordusunun güclü imkanları haqda söylədiyi bir neçə qalmaqallı açıqlaması aranı əməlli-başlı qatıb, faktiki, erməni cəmiyyətini də, siyasi elitasını da parçalayıb.

Xatırladaq ki, ötən həftə "Samo" ləqəbli ("İjo" kod adlı) Babayan aprel döyüşləri haqda danışarkən demişdi ki, Azərbaycan cəmi iki rezerv briqada ilə erməni ordusunun mövqələrini bir saata dağıdıb, müdafiə xəttini yarıb. Habelə, o bildirmişdi ki, Ermənistan nə hərbi, nə maddi-texniki resurslara görə Azərbaycanla ayaqlaşa bilməz və belə getmə, Azərbaycan əsgərləri gəlib İrevanda çay içəcəklər.

Dünən isə o, yenidən "müdafiə naziri" olmaq üçün tərəf-

(virtualaz.org).

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan nəinki müasir hücum silahları alıb, eləcə də dünyanın ən güclü raketdən müdafiə sistemə malik dörd ölkəsindən birinə çevrilib. "Samo" deyib ki, Azərbaycan İsraildən "Dəmir günbəz" raketdən müdafiə qalxanı alıb və dörd divizion raketdən müdafiə sistemə malikdir. "Mən həmin sistemlərin Azərbaycan boyu harada yerləşdirildiyini də bilirəm. İndi kim köhnə, mən, yoxsa mənim köhnə informasiyalardan istifadə etdiyimi deyirlər?" - Samvel sual edib.

Onu da yada salaq ki, general Samvel Babayan bu yaxınlarda Moskva yaşayır

və aprel döyüşlərindən sonra özünün dediyi kimi, "Qarabağ missiyası" ilə geri qayıdıb. Bu qayıdış isə Ermənistan hakimiyyətindəki "Qarabağ klani"ni, yumşaq desək, məmnun etməyib. Təsədüfi deyil ki, dünən Ermənistanın müdafiə naziri əslən Qarabağdan olan Seyran Ohanyan yüksək rütbəli zabitlərin müşayiəti ilə Qarabağa gəlib.

Qeyd edək ki, aprel döyüşlərindən sonra Ermənistanda bir neçə general vəzifəsindən azad edilib. Üstəlik, biri general olmaqla, 3 yüksək rütbəli hərbi hərbis olunub. Xankəndində son yaşananlar isə ziddiyyətlərin daha da dərinləşməyindən xəbər verir ki, bu da

Azərbaycan ordusunun aprel-dəki blits-hərbi zəfərinin birbaşa nəticəsidir - erməni tərəfində həm panika, həm də parçalanma yaşanır...

Azərbaycan isə son illər doğrudan da təkçə müasir hücum silahları və texnikası ilə silahlanmayıb. Eyni zamanda öz ərazisini, strateji əhəmiyyətli obyektləri hava və raket hücumlarından qorumaq üçün dünyanın ən güclü müdafiə sistemlərini alıb.

Sırr deyil ki, Azərbaycan hava və raket hücumundan etibarlı müdafiəni təşkil etmək üçün bu sahədə dünyanın ən qabaqcıl ölkələrindən biri olan İsrailə də sıx tərəfdaşlıq edir. Bir ara mətbuata sızan məlumatlarda bildirilirdi ki, İsrail Azərbaycanca "Barak-8" raketləri və "Dəmir günbəz" raketdən müdafiə qalxanı satacaq.

Bes "Dəmir günbəz" nədir, necə işləyir? İnternet mənbələrində yer alan məlumatlara əsasən, "Dəmir günbəz" idarəolunmayan, 4 kilometrədən 70 kilometrə qədər radiuslu taktiki raketlərdən müdafiə üçün nəzərdə tutulub. İsrailin "Rafael" şirkəti tərəfindən istehsal edilir. Bir "Dəmir günbəz" batareyası 150 kvadratkilometr ərazinin müdafiəsini təmin edir. Sistem düşmən taktiki raketlərini aşkarlayan, uçuş trayektoriyasını müəyyən edən ELM-2084 radarından ("ELTA Systems" şirkəti), atəşin idarəedilməsi mərkəzindən və hərəsində 20 raket olmaqla, 3 "Tamir" raket-tutucu kompleksindən ibarətdir. "Tamir" raketlərinin uzunluğu 3 metrdir. "Dəmir günbəz" in hədəfi vurma dəqiqliyi 90 faizdir. Sistem bütün hədəfləri aşkarlayır, ancaq eyni vaxtda buraxılan raketlərin hamısını həmişə vura bilər.

□ Siyasət şöbəsi

Reportyor taborunu işə müəssisəsində döyülməsi

Samir SARI

Əslində bu xəbəri eşidəndə, oxuyanda jurnalist həmkarların hiddətlənməliyidilər, qələmə sarılıb yazılar yazmalıydılar, etiraz bildirməliyidilər, günahkarların cəzalandırılmasını tələb etməliyidilər, peşə fəaliyyətini həyata keçirərkən fiziki təzyiqlə məruz qalmış həmkarlarına qahmar çıxmalıydılar.

İndiyəcən belə olub. Harda bir jurnalistə bir çırtma deyib, yaxud hansısa məmur reportyorlara qarşı qabalıq eləyib, jurnalistlər dərhal birləşib ortaya mövqə qoyublar. Bu dəfə elə olmadı. Jurnalistlər neinki birləşmədilər, hətta sosial şəbəkədə yazdıqları statuslardan "əcəb olub" ritorikası sızdırdı.

Bunun ciddi və tutarlı səbəbləri olmalıdır. Yoxsa jurnalistlər bu hövsələnin yiyəsi deyillər. Arada peşə həmrəyliyi-zad da var.

Hadisə isə belə olub: iyunun 4-də (ah, qəhr olası 4 iyun!) saat 19 radələrində ATV-nin "Yoxlama" layihəsinin əməkdaşları (cəmi 6 nəfər) Şamaxı şəhərindəki "Şamaxı" yeməxanasında çəkiliş apararkən, "Polad Ələmdar" demişkən, məkanın sahibi Hüseyn Allahverdiyev və qohumu Elşad Osmanovla (cəmi iki nəfər) onların arasında münaqişə baş verib.

Münaqişə ona görə baş verib ki, 6 nəfərlik reportyor taboru (taqımı, manqası da demək olardı, amma tabor yaxşıdır - bilənlər bilir, niyə məhz tabor) işə müəssisəsini yoxlamaq istəyiblər. Reportyorlar istəyiblər ki, görsünlər sanitariya-gigiyena normativlərinə riayət nə yerdədir, müştərilər aldadırlı, insanlara murdarət verilirmi, yeməxanada milçək və sair açqaçanadlar, eləcə də gemiricilər varmı.

Göründüyü kimi, reportyorlar taboru savab işlə məşğul olmaq istəyirmişlər. Hər şey xalqın sağlamlığı üçünmüş. İntehası, işə müəssisəsini işlədən onları düz başa düşməyiblər, elə biliblər ki, bunlar da daha əvvəl məkana varid olan "jurnalistlər" kimi cibxərcliyi həcmində xərac, yaxud bir oturmaqlıq yemək-icmək nəxunəkliyi hayındadırlar. Nə bilsinlər. Yeməxanaya gələn və yoxlama aparmaq istəyən "jurnalist" in hansı başqa niyyəti ola bilər?

Ya da işə müəssisəsində gemiricilər və özü bir şey olmasa da, ürək bulandırmaq üzrə ixtisaslaşmış həşərətər olub ki, bu üzəndən yeməxana rəhbərliyi reportyor taborunun çəkiliş aparmasına imkan verməyib. Bunu gerek istintaq araşdırın.

Beləliklə, tərəflər arasında anlaşılmaq yaranıb, yaxalasma, tutaşma, itələşmə aktları baş verib. Təbii ki, hədələmə və söyüşmə də olub. Çünki bizim milli davalar onlarsız olmaz. Yüz faiz qovğada "sən bilirsənmi mən kiməm", "başınıza oyun açdıracaq", "get, kimə deyirsən, de", "Yaxşı, baxarsınız" kimi söhbətlər də yer alıb.

Nəticədə, mediada yazılana görə, məkan sahibləri H.Allahverdiyev və E.Osmanov (cəmi iki nəfər) ATV-nin əməkdaşlarını (cəmi 6 nəfər) döyüb, onların videokamerasını, səs qurğusunu və digər avadanlıqlarını sindirib.

Doğrusu, avadanlıqların zədələnməsinə dair qeydlərə şübhə nə qədər azdırsa, iki nəfəri altı nəfəri döyməsinə inam da bir o qədər azdır. Hərçənd istisna eləmək olmaz. Birincisi, torpaq güclü olar, ona görə də meydan, məkan sahibləri azlıqda olsalar da, səfər oyununa gəlmiş reportyorları döyə bilirdilər. İkincisi, bütün günü dağ havası udub, dağ suyu içmiş, lüləkababla bəslənmiş cantaraq işəçilərlə şəhərdən getmiş ziyalıların fiziki gücü bərabər deyil.

Ancaq ölkənin media camiasının öz həmkarlarının döyülməsinə bu cür etinasız münasibət göstərməsi sırf "reket jurnalistikası" sferasına daxil olan "zəhmətkeşlər" in fəaliyyəti üzündəndir. Onlar il on iki ay rayonlardakı bütün müəssisələrə (xidmət, ticarət, işə, hətta bəzə təşkilatlarla) daraşılıb xərac yığırlar. Arada döyülənləri, tutulanları da olur, ancaq əksəriyyəti dolanışığın çəmini tapıb. Eləsi var, hətta hakimlərdən, rəislərdən də hesab alır.

Ona görə də yazan jurnalistlər belələrinin başına pis-pis vəziyyətlər gələndə onları müdafiə etmək istəmirlər.

Ancaq qurunun oduna yaşı yandırmaq olmaz. ATV-dəki həmkarlarımızın o kateqoriyadan olduqları təsdiqlənəyib. Düzdür, verilişlərinin adı və mahiyyəti çox şübhəlidir, amma yenə də bu işi gerek yaxşı-yaxşı araşdırmaq.

Ləğv olunmuş MTN-in Antiterror Mərkəzinin (ATM) rəis müavini vəzifəsində çalışmış polkovnik İlqar Əliyevin müəmmal ölümünün araşdırılması dayandırılıb. Redaksiyamıza daxil olan məlumata görə, "MTN çetesi"nin məşhur simalarından olan İ.Əliyevin ölümünün araşdırılmasının dayandırılması "cinayət tərkibinin müəyyən olunmaması" ilə əlaqədardır. Başqa sözlə, İlqar Əliyevi kənardan kiminsə özünü öldürməyə məcbur etdiyini müəyyən etmək mümkün olmayıb. İlqar Əliyevin ölüm işi bir neçə dəfə bir prokurorluqdan digərinə ötürülüb...

Ötən il dekabrın 20-də İ.Əliyevin asılmış vəziyyətdə olan meyitini saxlanıldığı Bakı İstintaq Təcridxanasındakı kamerada aşkarlanmışdılar. Bundan sonra fakt üzrə Sabunçu Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 125-ci - özünü öldürmə həddinə çatdırma maddəsi ilə cinayət işi başlanmışdı. Bir neçə gün sonra isə cinayət işi Sabunçu Rayon Prokurorluğundan alınaraq Bakı Şəhər Prokurorluğuna verilmişdi. Bir müddət cinayət işinin materialları Bakı Şəhər Prokurorluğunda saxlanıldı və Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinə ötürüldü. Müəmmal ölüməndən ötən 6 aydan bir qədər artıq müddət ərzində istintaqın gedişatı haqda ictimaiyyətə məlumat verilməyib.

Qeyd edək ki, 2015-ci il dekabrın 20-də saat 15:55 radələrində barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilmiş, Bakı İstintaq Təcridxanasının ikinəfərlik kamerasında saxlanılan Əliyev İlqar Mustafa oğlu intihar edib.

Kamera yoldaşı telefon danışıq hüququndan istifadə etmək üçün kameranı tərk etdiyi qısa müddət ərzində orada tək qalmış İ.Əliyev mələfəni ip formasına salaraq pəncərədəki dəmir barmaqlığa bağlayaraq özünü asıb. Kamera yoldaşı qayıtdıqdan sonra hadisə ilə bağlı dərhal müəssisənin əməkdaşlarına məlumat verib və tibb heyətinin iştirakı ilə İ.Əliyevin həyatının xilas edilməsinə yönələn tədbirlər görülməsinə baxmayaraq, həmin anda ölüm halı artıq baş verdiyindən ona göstərilən tibbi yardım nəticəsiz qalıb.

Hadisə barədə dərhal aidiyyəti istintaq orqanlarına, İ.Əliyevin qohumlarına və müdafiəçisinə məlumat verilib. Hadisə yeri Bakı Şəhər Prokurorluğunun əməkdaşları tərəfindən məhkəmə-tibb ekspertinin iştirakı ilə müayinə edilib.

Fakt üzrə Cinayət Məcəlləsinin 125-ci maddəsi ilə ci-

"MTN çetesi"nin məşhur üzvünün intiharının araşdırılması dayandırıldı

İlqar Əliyevin ölüm işi müəmmal şəkildə də qapadıldı; Akif Çovdarovla razılaşmanın yeni təfərrüatları; Elçin Quliyevdən məhv edilmiş gizli yazışmalar haqda məlumat tələb olunur

İlqar Əliyev

Eldar Mahmudov

Elçin Quliyev

nayət işi başlanılıb və istintaq aparılırdı.

Yada salaq ki, İlqar Əliyev Cinayət Məcəlləsinin 302-ci - əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqda qanunvericiliyi pozma - qanunsuz dinləmə, 308-ci - vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə və 309-cu - vəzifə səlahiyyətlərini aşma maddələri ilə ittiham olunmuşdu. O, "MTN çetesi"nin əsas aparıcı fiqurlarından biri olmaqla qanunsuz göstərişlərin əsas icraçısı kimi tanınırdı. İ.Əliyevin bildiklərini dilə gətirməsi illərlə bağlı qalan səs-küylü cinayətlərin üstünün açılması, həmin cinayətlərin sifarişçilərinin ifşa olunmasına səbəb ola bilərdi...

Akif Çovdarov susqunluğunun səbəbi nədir?

BIT-dəki kamerasında asılmış vəziyyətdə aşkarlanan İlqar Əliyev qədər məşhur olan MTN-in digər generalı Akif Çovdarov haqda da məlumat var. "Azadlıq" qəzeti yazır ki, həbsdəki odioz generalın Bakı İstintaq Təcridxanasındakı kameradan tibb məntəqəsinə yerləşdirilməsi müəyyən anlaşmanın nəticəsidir. Mötəbər mənbəyə istinad edən qəzet yazır ki, Akif Çovdarov 2 həftədən çoxdur ki, tibb məntəqəsindədir. "Akif Çovdarovun səhətində ciddi problem varsa, o, mütləq Ədliyyə Nazirliyinin Müalicə Müəssisəsinə köçürülməlidir. Onun özü istəməsə belə. Amma belə görünür ki, onun səhətində elə də ciddi problem olmayıb. Bu halda isə o, 2 həftədən artıq tibb məntəqəsində saxlanılmamalı idi",- deyər mənbə iddia edib.

Qeyd edək ki, Akif Çovdarovun səhətinin pisləşməsi və Bakı İstintaq Təcridxanasının tibbi məntəqəsinə yerləşdirilməsi barədə məlumat mayın 20-də yayılıb.

Həmin məlumatda deyilirdi ki, Akif Çovdarovun səhətində qəfil problem yaranıb və o özünü pis hiss edib. Bununla bağlı Baş Prokurorluğa müraciət edilərək generalın tibbi müayinədən keçirilməsi üçün komissiyanın yaradılmasına icazə istənilib.

Müraciətdən sonra Çovdarov həkim komissiyasının vasitəsilə müayinə olunub və ürayində ciddi problem aşkarlanıb. Məlumatla görə, Akif Çovdarov tibbi müayinədən keçiriləndən sonra təcili Bakı İstintaq Təcridxanasının tibb məntəqəsinə köçürülüb. O, Ədliyyə Nazirliyinin Müalicə Müəssisəsinə köçürülməkdən imtina edib. Bu məlumat yayılan vaxt təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayilov belə bir açıqlama vermişdi: "O, uzun müddət orada qalsa o zaman müəyyən yumşalmadan söhbət gedə bilər. Sadəcə olaraq, yardım göstərib, bir-iki həftəyə geri qaytarılacaqsa, o zaman belə çıxacaq ki, o həqiqətən də xəstədir".

A.Çovdarovun tibb məntəqəsinə yerləşdirilməsi bu barədə məlumat yayıldıqdan gündən, yəni mayın 20-dən hesablasa (bundan əvvəl də ola bilər) onun 2 həftədən artıqdır ki, tibbi məntəqəsində olduğu aydın olur. Bu halda mənbəmizin iddiasının əsas-sız olmadığını söyləmək olar.

MTN-də məhv edilmiş bir "QAZel" sənəddə nələr olub?

Ləğv edilmiş MTN-lə bağlı daha bir maraqlı məlumat yayılıb. Gununsesi.in-

fo-nun məlumatına görə, keçmiş nazir Eldar Mahmudov "yurulandan" 1 gün sonra nazirlikdə bir "QAZel" sənəd məhv edilib. Saytın adını açıqlamadığı mənbəyə istinadla yazdığına görə, sənədlər nazirliyin Antiterror Mərkəzində otaqların birində qoyulan xüsusi aparatla kiçik hissələrə bölünərək, sıradan çıxarılıb. Sənədlərin məhv edilməsi Eldar Mahmudovun və onun dəstəsinin törətdiyi bir sıra qanunsuz əməllərin izini itirmək məqsədi güdüb və buna qismən nail olunub. Səbiq nazir Elçin Quliyev və onun müavini İlqar Əliyevə imkan verib ki, hakimiyyətdə olan ayrı-ayrı yüksək vəzifəli məmurlar, habelə onların övladları ilə bağlı sensasion kompromatları yox etsinlər.

Antiterror Mərkəzinə daxil olan Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin əməkdaşları otağın yarisinə qədər sıradan çıxarılmış sənəd görüb. Məhz elə həmin günü ATM-in rəis müavini İlqar Əliyevin həbsinə qərar verilib. Həmin materiallar o qədər çox olub ki, hətta onu MTN-dən çıxarmaq üçün "QAZel" gətirilib. Həmçinin ATM rəhbərliyinin məhv etdiyi materiallar arasında diskler də olub. Mənbənin sözlərinə görə, həmin disklerde bir sıra vəzifəli şəxslərin və onların övladlarının intim görüntüləri olub. Mənbə onu da bildirib ki, Eldar Mahmudovun rəqibinə çevrilən bir sıra yüksək vəzifəli adamlar istintaqın əli ilə Elçin Quliyevdən həmin materiallar barəsində öyrənmək istəyir. Ancaq Elçin Quliyev danışımaqdan imtina edir.

Ermənistan regionun autsayderinə çevrilir

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan, Rusiya və İran prezidentlərinin bu ilin ikinci yarısında Bakıda üçtərəfli görüşünün olacağı barədə məlumatlar rəsmən təsdiqini tapıb. Üçtərəfli formatda və ən yüksək səviyyədə belə bir təmasın keçirilməsi, üstəlik, Bakıda keçirilməsi, sözsüz ki, mühüm əhəmiyyət daşıyır və Azərbaycanın bölgədəki artan nüfuzundan xəbər verir.

Məlumatlara görə, Bakı görüşündə ilk növbədə üçtərəfli iqtisadi əlaqələrin inkişafı, o sırada Şimal-Cənub dəhlizi (dəmir yolu) ilə bağlı layihənin reallaşmasının gedişi müzakirə olunacaq. Azərbaycanın Avropa, Rusiya və İran üçün iqtisadi-kommunikasiya əhəmiyyətini daha da gücləndirəcək bu layihə ilin sonunadək işə düşməlidir.

Lakin şübhə yox ki, üç prezidentin görüşündə başqa ciddi regional, geosiyasi məsələlər, o cümlədən Dağlıq Qarabağ məsələsi diqqətdə olacaq. Bəzi siyasi müşahidəçilərə görə, Qarabağ döyününün açılması ilə bağlı prezidentlər İlham Əliyevlə Putin arasında Bakıda əhatəli müzakirələr olacaq və mümkündür ki, bu danışıqların gedişində həlledici qərarlar da verilsin, tarixi razılaşmalar əldə olunsun.

İstisna deyil ki, prezidentlərin Bakı zirvəsi həm də Qarabağ münasibətinin gərgin bir mərhələsinə, hətta hərbi əməliyyatların bərpə olduğu dövrə təsadüf edə bilər. İrəvanı ən çox narahat edən də odur ki, Bakı Qarabağla bağlı təbliğati müstəvidə də önə çıxıb.

İş həm də ondadır ki, İran böl-

Prezidentlərin üçlü Bakı

zirvəsi - işğalçı ölkə təlaşda

Erməni XİN başçısının qəfil Tehran səfərinin sirri; Əliyev-Putin-Ruhani görüşünün Qarabağ məsələsində razılaşma ilə tarixə düşmə ehtimalı İrəvanı çevik addımlar atmağa sövq edir...

gədə Rusiyadan sonra Ermənistanın ikinci etibarlı tərəfdaşı sayılır. Amma son zamanlar İrəvanla Moskva arasında aprel olaylarına görə bir soyuqluq yaranıbsa, İran da beynəlxalq sanksiyalardan qurtulmasına rəğmən, Ermənistanla iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirməyə can atır. Daha çox

Azərbaycan və Türkiyə ilə əlaqələrin inkişaf etdirməyə marağ göstərir.

Bu ilin əvvəlində Gürcüstanın Ermənistan vasitəsilə İran təbii qazını almaq planlarının fiasko olması da bunu əyani nümayiş etdirdi. Səbəb bir yandan, işğalçı ölkənin Rusiyadan güclü siya-

si-herbi və iqtisadi-energetik asılılığıdır, o biri yandan şübhəsiz ki, Ermənistanın İran üçün sanballı iqtisadi dəyər daşımaması, o cümlədən tranzit ölkə kimi önəm kəsb etməməsi və zəngin təbii resurslardan məhrum olmasıdır.

Bakıda prezidentlərin üçlü zirvəsinin keçiriləcəyi haqda xə-

bər təsdiqlənəndən sonra xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyanın tələsik Tehrana səfər etməsi və orada prezident Həsən Ruhani ilə görüşməsi ilk növbədə bu kontekstdə, son baş verənlər fonunda izah etmək lazım gəlir.

Ehtimal ki, Nalbəndyan üçlü Bakı görüşü ilə bağlı, bütövlükdə Azərbaycan-Rusiya-İran üçtərəfli formatının son zamanlar güclənməsindən ölkəsinin narahatlıq keçirməsi kontekstində İrəvanın bəzi gözləntilərini rəsmi Tehrana çatdırıb. Eyni zamanda İran-Ermənistan münasibətlərinin mümkün inkişaf perspektivlərini müzakirə edib.

Səfərlə bağlı erməni mənbələrinin yaydığı xəbərlər qənaətimizə - düşmən ölkənin təlaş keçirdiyinə şübhə yeri qoymur. Məsələn, İragir.am saytı bununla bağlı yazıb: "Görüşdə prezident Həsən Ruhani sanksiyalardan

mişdi və həmin çərçivədə ilk görüş İranla iqtisadi əlaqələr məsələsinə həsr olunmuşdu. Əgər üstündən bir neçə ay keçəndən sonra prezident Ruhani deyərsə ki, bu addımlar kifayət deyil, demək, Sərkisyanın təşəbbüsü kağız üzərində qalıb və ikitərəfli əlaqələrin məzmununa hər hansı əlavələr edilməyib - Azərbaycan-İran əlaqələrindən fərqli olaraq, hansı ki, üstəlik, İran-Azərbaycan-Rusiya maraqlı bir formatında təşəkkül tapmaqdadır".

Qeyd edək ki, İran prezidenti ilə görüşdə Nalbəndyan aprel döyüşlərindən də danışıb. Necə deyirlər, incə şəkildə Azərbaycandan İrana şikayət edib. Ruhani isə ölkəsinin Dağlıq Qarabağ məsələsinin müstəsna olaraq sülh yolu ilə həllinə tərəfdar olduğunu deyib. "İran bütün problemlərin sülh yolu ilə həll olunmasının tərəfdarıdır. Rəsmi Tehran Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin də beynəlxalq hüququn prinsipləri əsasında sülh yolu ilə nizamlanmasını dəstəkləyir", - deyər Ruhani bildirib.

Eyni fikri xarici işlər naziri Məhəmməd Zərif erməni həmkarının diqqətinə çatdırıb. Bundan əlavə, Həsən Ruhaninin yaxın zamanlarda İrəvana səfər etmək istəyi bəlli olub.

Yəqin ki, belə bir səfər reallaşacaq. İstisna deyil ki, Ruhani hətta Bakıdan İrəvana getsin. Yaxud ayrıca bir tarixdə Ermənistan səfərini reallaşdırsın. Ancaq indidən aydındır ki, bu səfər Bakı görüşü qədər önəm və diqqət kəsb etməyəcək. Ola-olsa, güclənən İran-Azərbaycan-Rusiya iqtisadi əməkdaşlıq formatı qarşısında işğalçı ölkənin təlaşını bir azca götürmək, gözden pərdə asmaq niyyəti güdəcək.

Sadə səbəbə, Azərbaycandan fərqli olaraq Ermənistan müstəqil dövlət statusunu itirib, regional məsələlərdə müstəqil söz sahibi deyil, Rusiyanın bir quberniyasıdır. Bunda isə İranın heqiqətən, heç bir günahı yoxdur.

□ Siyasət şöbəsi

Ötən həftə Bakıda baş tutan Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında dünyanın 49 ölkəsindən gəlmiş 500-dən çox diaspor nümayəndəsi və qonaqlar iştirak etdi. İndiki həssas dövərdə mühüm əhəmiyyət kəsb edən iki günlük tədbirdə səslənən təkliflər, çıxışlar, çağırışlar diqqət çəkdi, geniş fikir mübadilələri oldu.

Xarici ölkələrin Azərbaycana dost münasibəti ilə tanınan nüfuzlu siyasətçiləri, ictimai xadimləri, elm adamları və bir neçə ölkənin yüksək vəzifəli şəxsləri, parlament üzvlərinin də qatıldığı tədbirdə Azərbaycandakı ictimai-siyasi təşkilatların nümayəndələri də iştirak edirdi. Belə ki, xaricdən dəvət edilən qonaqlarla yanaşı, qurultayın işinə Azərbaycanın müxtəlif dövlət və hökumət strukturlarının, qeyri-hökumət təşkilatlarının, elm, təhsil, mədəniyyət və digər yaradıcı qurumların, siyasi partiyaların təmsilçilərindən ibarət 360 nəfərlik nümayəndə heyəti də qatılıb. Ancaq ölkə müxalifətinin təmsilçilərinin ali tədbirdə gözə görünməməsi suallar doğurdu. Çünki qurultayda əsas müzakirə mövzularından biri Qarabağın azad olunması naminə bütün istiqamətlərdə aktiv iş aparılması, informasiya məkanında uğurların əldə edilməsi və s. mövzular idi. Azərbaycan müxalifətinin isə mövqeyi bundan ibarətdir ki, Qarabağ məsələsində iqtidar-müxalifət söhbəti yoxdur və üzərinə düşən vəzifələri yerinə yetirməyə hazırdır. Üstəlik, müxalifətin xaricdə də üzvləri, tərəfdaşları

Müxalifət niyə Dünya Azərbaycanlılarının qurultayına gəlmədi..

İkrəm İsrəfilov: "Dəvət olmayıb"

var ki, onların da potensialından istifadə olunması ümumi işin xeyrinədir. Hər halda, dünyada yaşayan 50 milyonluq azərbaycanlıdan söhbət gərdərkən iqtidar-müxalifət fərqi qoyulmur, bunu elə qurultayda iştirak edən bəzi rəsmi şəxslər də dilə gətirdilər. Bəs müxalifət niyə tədbirdə iştirak etməyib?

Müsavat Partiyasının Divan üzvü İkrəm İsrəfilov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bunları bildirdi: "Müsavat Partiyasının qurultaya rəsmi dəvət alıb-almadığı ilə bağlı məlumatım yoxdur. Gö-

rünür ki, dəvət olmayıb. Müsavat Partiyası hər zaman ölkəmiz üçün əhəmiyyətli olan hər bir tədbirdə iştirak etməyə hazırdır".

KXCPC sədrinin müavini Xəzər Teyyublu da dəvət almadıqlarını vurğuladı: "Ümumiyyətlə, inkişaf etmiş dövlətlərdə adi prosedür qaydadır ki, istər iqtidar, istərsə də müxalifət keçirdikləri dövlət əhəmiyyətli tədbirlərdə dəvət olunur və çalışılır ki, birgə iştirak təmin olunsun. Azərbaycanda hər şey tərsinədir. Müxalifətə dəvət gəlsəydi, mənə, iştirakları baş tutardı. Çünki dünya azərbaycanlıları siyasəti tək iqtidarla məhdudlaşa bilməz. Ölkəmiz müharibə vəziyyətindədir, hər an dövlət müstəqilliyimizə düşmən qüvvələr tərəfindən təhdidlər ola bilər. Xaricdə yaşayan soydaşlarımızın və diaspor təşkilatlarının üzərinə böyük işlər düşür. Onlar ən azı erməni təbliğatının qarşısını almalı və Azərbaycan həqiqətini dünya ictimaiyyətinə çatdırmalıdır".

Xəzər Teyyublu: "Diaspora təşkilatları ilə yeni qaydada iş təlimatları hazırlanmalıdır"

X.Teyyublu qeyd etdi ki, bu iş sistemli olmalıdır: "Ölkəmizin hüddurlarından kənarında görünən qədər potensial qüvvələrimiz mövcuddur. Lakin bizim diaspor təşkilatlarımız onlara "müxalif" deyib onlarla mübarizə aparır, bu, yolverilməzdir. Belə olmasaydı, yüksək səviyyədə keçirilən tədbirdə yalnız YAP və hakimiyyətə yaxın partiyalar olmazdı. Mən hesab edirəm ki, bu sahədə çoxlu boşluqlar, cəmiyyətdə narazılıq

var və xaricdə yaşayan diaspora təşkilatları ilə yeni qaydada iş təlimatları hazırlanmalıdır".

Səslənən tənqidi fikirlərə bağlı isə Diaspora İş üzrə Dövlət Komitəsindən yalnız bunu bildirdilər: "Azərbaycanda fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatlarının və parlamentdə təmsil olunan siyasi partiyaların nümayəndələri qurultayda iştirak ediblər".

□ Cavid TURAN

2005-ci ilin oktyabrında həbs edilərək 11 illik azadlıqdan məhrum edilən sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun azadlığa çıxmasına təxminən 4 ay qalıb. Vaxt azaldıqca sabiq nazirlə bağlı müxtəlif xəbərlər yayılmaqdadır. İddialara görə, Əli İnsanovun əsas elektoratu sayılan qərbi azərbaycanlılar, xüsusən də bu elektoratu sıralarında olan ictimai-siyasi fiqurlar, İnsanovun müxtəlif partiyalarda təmsil olunan həmyerliləri onun azadlığa çıxmasından sonrakı dövrə hazırlaşırlar. Hansısa bir təşkilatın yaradılacağından da söhbət gəlir. Əli İnsanovun əsas bazası qərbi azərbaycanlılar olan ümumölkə miqyaslı bir siyasi təşkilat yaradacağı barədə də ara-sıra informasiyalar yayılır.

dirdi ki, Əli İnsanovun həbsdən azad edildikdən sonra onun böyük bir siyasi təşkilat yaratması barədə söylənilən fikirlər reallığa yaxındır: "Əli İnsanov qərbi azərbaycanlılar tərəfindən sevilməyən bir insandır, bunu danmaq doğru olmazdı. Onun müxalifətin vahid lideri olması barədə də xəbərlər yayılır. Məncə, bu kimi xəbərləri qərbi azərbaycanlıların incik salınmasına hesablayıblar. 4,5 mil-

sanova hörmətlə yanaşmaq lazımdır. Əli İnsanovu özünə lider sayan çoxlu sayda insanlar var. Hər halda, İnsanovun elektoratına görə müəyyən qrup və partiyalar onu özlerine lider kimi görmək istəyər. Partiyamız böyük təşkilatdır, 92 min üzvümüz var. Hər halda, Əli İnsanovla bağlı məsələ zamanında müzakirəyə çıxarılmalıdır. Amma bir məsələni nəzərə almaq lazımdır ki, müəyyən hakimiyyətdaxili qrup-

Əli İnsanovun həbsdən çıxmasına aylar qaldı

Onun azadlığa çıxdıqdan sonra siyasi təşkilat yaradacağı iddiası var

Yayılan xəbərlərlə bağlı əslən Qərbi Azərbaycandan olan bir neçə siyasətçi ilə əlaqə saxladıq.

AMİP katibi Əli Orucov öncə bildirdi ki, Əli İnsanovun həbsi sifarişli idi və Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin qərarına baxmayaraq onun indiyədək də həbsxanada cəza çəkməsi qanuna ziddir: "Onun YAP-in yaradılmasında və Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsində göstərdiyi müstəsna rolu heç bir şəxs göstərməyib. Lakin etiraf etmək lazımdır ki, Əli İnsanov siyasətçi və namenkaturacı olmayıb. Onun fəaliyyəti elmlə, tibb sahəsi ilə əsasən bağlı olduğundan siyasi kombinasiyaların qurulmasında şərişəsi olmayıb. Ona görə də hakimiyyətdaxili rəqibləri tərəfindən sərt şəkildə vuruldu. Mən qəti şəkildə deyə bilmərəm ki, sabiq səhiyyə naziri azadlığa çıx-

dıqdan sonra aktiv siyasətlə məşğul olacaq, ya yox. Lakin verdiyi bəyanatlardan və döyüşkən ruhundan ehtimal ki, mübarizəsini davam etdirəcək. Mənim fikrimcə, siyasi meydanda gənclər daha yaxşı uğur qazana bilərlər. Siyasət bir peşədir və bu peşə pragmatikliyi, çevikliyi, maneələri və təhlilləri sevir.

Azərbaycan insanı əvvəlki illərdən fərqli olaraq daha pragmatik düşünür. Real vəziyyəti və prosesləri qiymətləndirməyi bacarır. Əli İnsanovun siyasi meydanında və mübarizədə uğur qazanacağı məsələsini isə zaman özü göstərəcək. İndi regional bağlılıq yanaşması əvvəli tək daha vacib və aktual ele-

mentlərdən biri kimi əhəmiyyətli deyil. Qərbi azərbaycanlılar kimi təqdim olunan toplum isə artıq məhdud regional anlayışından çıxıb. Bu toplumda Əli İnsanovun azadlığa çıxmasından sonrakı dövrə hazırlıq getdiyini şəxsən müşahidə etməmişəm".

Müasir Müsavat Partiyasının sədri Hafiz Hacıyev isə bil-

yondan artıq qərbi azərbaycanlı həddindən artıq küskün bir vəziyyətdədir. Əli İnsanovun bu elektoratu toparlaması və siyasi qurum yaratması istisna deyil. Onun ölkə müxalifətinin vahid lideri olub-olmayacağını yəqin ki, zaman göstərəcək. Hər halda, düşünürəm ki, bu hakimiyyətin içindən çıxan insan olaraq Əli İn-

laşmalar Qərbi Azərbaycan kökənli 4,5 milyon insanı incik salıblar. Belə də bu elektorat, hər halda, müəyyən axtarışdadır. Qərbi Azərbaycandan hökumətdə olanlar da var, lakin onlar 5-6 partiya dəyişən insanlardır və nüfuzları da yoxdur. Əli İnsanovun isə nüfuzu var".

□ E.SƏYİDAĞA

AMİP-in keçmiş sədrindən 4 iyunla bağlı ilginç açıqlamalar

Əli Əliyev: "AXC-Müsavat iqtidarının aparıcı fiqurları ilə AMİP rəhbərlərinin qarşıdurmasının kökü xeyli əvvələ-1989-cu ilin sonlarına gedir..."

4 iyun qiyamının ildönümü günlərində vaxtilə AMİP-in lideri və funksioneri Əli Orucovla sabiq prezident Əbülfəz Elçibəyin yaxın silahdaşı olmuş Ülvi Həkimov arasında qarşılıqlı ittihamlarla dolu söz atışması gədir. Tərəflər bir-birini haqsız cıxarmağa çalışır.

AMİP-in keçmiş sədri, hazırda Vətəndaş və İnkişaf Partiyasının sədri olan Əli Əliyevin baş verənlərə münasibətini öyrəndik. VIP sədrinə "Sizcə, Elçibəy tərəfdarları, yoxsa Əli Orucov-E.Məmmədov cəbhəsi haqlıdır" və "Elçibəy iqtidarının 4 iyun qiyamından sonra siyasi müxalifətdən kömək gözləməsi normal sayıla bilərmi" sualları ilə müraciət etdik.

Ə.Əliyev bu məsələyə münasibətini mübahisə apararaq tərəflərdən hansının haqlı, hansının səhv olduğu kontekstindən bildirmək fikrindən uzaq olduğunu dedi. VIP sədri qeyd etdi ki, 4 iyun hadisələrinə onun öz qiyməti mövcuddur: "Həmin hadisələr zamanı AMİP üzvü olsam da, fəal si-

"Elçibəyin prezident olması ilə hərəkətin arbitri sıradan çıxdı"

yasətdə deyildim. Elmi fəaliyyətlə məşğul olduğumdan, operativ fəaliyyətim yox idi. Lakin təbii ki, prosesləri izləmişəm, məlumat almağa çalışmışam. Fikrimcə, 4 iyun hadisələrinə 1993-cü il dövründən qiymət vermək doğru deyil. 4 iyununda baş verənləri məhz bu ilin içindən dəyərləndirmək əvvəldən təhrif olunmuş nəticələrə yuvarlanmaq

deməkdir. Çünki AXC-Müsavat iqtidar komandasının aparıcı fiqurları ilə AMİP rəhbərlərinin qarşıdurmasının kökü xeyli əvvələ-1989-cu ilin sonlarına gedir. Hadisələri o dövrdən analiz etmədikcə, yanlış mənzərə yaranacaq. Xalq hərəkətinin "yol cızmaq" iqtidarında olan liderlərinin ideoloji fikir ayrılığı 1990-cı ilin yanvarında keçirilən AXC-nin

3-cü konfransında açıq şəkildə ortaya çıxdı. Konfransa qədərki dövrdə də "Tətil dalğa"sının təşkilində liderlər arasındakı fikir ayrılığı apogey səviyyədə idi. Adıçəkilən konfransda "Əvvəl milli istiqlaliyyət, sonra demokratiya" deyənlərlə "SSRİ çərçivəsində demokratiyadan milli istiqlaliyyətə" keçidi nəzərdə tutan mövqeli siyasətlər arasında fikir toqquşması ortaya çıxdı. Hadisələrin sonrakı inkişafında 1-ci şüar tərəfdarlarının daha uzaqgörən və haqlı olduqlarını həyat təsdiq etdi. Buna baxmayaraq, 1992-ci ildə hakimiyyətə gələn komanda əsasən 2-ci mövqeyin tərəfdarlarından ibarət oldu. Bu azmış kimi, hərəkətin daxilindəki prinsiplial "istiqlalçılar" hakimiyyətin içərisinə buraxılmadılar".

Ə.Əliyevin sözlərinə görə, ən səhv qərarın-Əbülfəz Elçibəyin 1992-ci ildə prezidentliyə namizəd olmasının səbəbi də hərəkət liderindən aşağıda duranların intriqaları idi: "Onların hamısı anlayırdı

ki, Elçibəyi namizəd edə bil-məsələr, hakimiyyətə onların ən ciddi opponenti gələcək. Hesab edirəm ki, bugünkü çətin vəziyyətimizin ən böyük səhv səbəbi də o zaman baş verdi. Ən yüksək instansiyada duran hərəkətin ideoloqu və rəhbərinin çirklə siyasi oyunlara cəlb edilməsi oldu. Onun bu qərarında rolunu azaltmamaqla, qeyd etmək istəyirəm ki, Elçibəyin prezident olması ilə hərəkətin arbitri sıradan çıxdı və bununla da qarşıdurmanın bünövrəsi rəsmi səviyyədə bərqərar oldu.

Belə olduğu halda ana müxalifət funksiyasını daşıyan AMİP-in vəzifəsi nə idi? Təbii ki, hakimiyyətə gəlmək. Necə? İqtidara qarşı mübarizə aparmaqla. Burada qərribə və ya qeyri-adi nə var ki? Bu gün biz YAP-a qarşı mübarizə aparırıqmı? Bu gün həmin təşkilatı başqa qüvvələrlə iş birliyində ittiham edənlər 2013-cü ildə AXCP və Müsavatın timsalında Kreml agentləri İbrahimbəyovu dost tutmadılar, Putinin yaratdığı "mil-

yarderlər klubu" ilə əlaqədə olmadılar? Hərçənd ki, AMİP açıq şəkildə kənar qüvvələrin heç biri ilə əlaqə qurmamışdı. Sadəcə olaraq, kənar dəstəyi olanlarla mövqeləri üst-üstə düşüb. Ölkədaxili proseslərdə kənar qüvvələrlə işbirliyinin ən qəti əleyhdarı olaraq deyə bilmərəm ki, AMİP-i kənar dəstəkdə suçlayanlar 1992-ci ildə parlament iclasından açıq şəkildə deyirdilər ki, gəlişləri 9 ölkə ilə razılaşdırılıb. 1992-ci ilin 15 may tarixində parlament hansı yolla götürülmüşdü? Özlərinə rəva bildiklərində başqalarını gü-nahlandırmaq yanlış yoldur".

VIP sədri qeyd etdi ki, burada bir məsələdə hər iki tərəfin günahı aşkardır: "1993-cü ilin hakimiyyət böhranının aradan qaldırılmasında 3-lü bloka nail olunmalıydı-hakimiyyət-AMİP-Heydər Əliyev. Buna isə nail olunmadı. Yeri gəlmişkən, mərhum Heydər Əliyevin Bakıya dəvət edilməsində AMİP-in heç bir rəsmi mövqeyi olmayıb. Qarşılığında isə rəsmi səviyyədə iqtidar nümayəndələri onu paytaxta ard-arda dəvət edir, gəlməsi üçün nəqliyyat göndərmişdilər.

Siyasətçilərimiz etirafı öyrənməyə qədər inkişaf edə bilməzlər. Səhvlərin aradan qaldırılması yolunda birinci addım etirafdır. Hansı nöqtədən baxırsan bax, əlindən hakimiyyəti təhvil verənlər, çevrilişə yol açanlar yanlışdır. Bu yolda başqasında günah axtarmaq, öz səhv və günahlarını gizlətməkdən başqa bir iş deyil".

□ Etibar SƏYİDAĞA

Qazaxıstanda siyasi vəziyyət gərginləşib. İyunun 5- də Aktoba şəhərində baş verən atışma nəticəsində ölənlərin sayı 17 nəfərə çatıb. Bu barədə Qazaxıstanın Daxili İşlər Nazirliyi məlumat yayıb. Xəbərdə ölənlərdən 11-nin cinayətdə şübhəli sayılanlar, 3-nün hərbi, birinin silah dükanının satıcısı, birinin dükandakı müştəri, birinin isə mühafizə xidmətinin əməkdaşı olduğu bildirilib.

Hadisə nəticəsində 22 nəfər yaralanıb. Hücumin məsuliyyətini "Qazaxıstan Azadlıq Ordusu" üzərinə götürüb. Müraciətdə bildirilir ki, bu, "Nazarbayev diktaturası"na qarşı "Qazaxıstanın demokratik inkişaf yolu tərəfdarlarının ilk döyüşü" idi. Sözügedən təşkilat haqda və müraciətin necə yayılması barədə məlumat verilmir.

Qazaxıstanda isə "dövlət çevrilişi" adı altında həbslər davam edir. Qazaxıstan Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin məlumatında deyilir ki şübhəli şəxslər arasında Qazaxıstan baş prokurorunun keçmiş birinci müavini, Konstitusiyaya Şurasının keçmiş üzvü, ikinci dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri İlyas Baxıtbaev və Cənubi Qazaxıstan vilayətinin daxili işlər departamentinin keçmiş rəisi general-mayor Doskaliyevin adı var.

Qazaxıstan Orta Asiyada (Qazaxıstan-Mərkəzi Asiyada sahəsinə görə ən böyük dövlətdir. Qazaxıstan şimalda, şimal-şərqdə və şimal-qərbdə Rusiya ilə, şərqdə Çin, cənubda isə

Türkmənistan, Özbəkistan və Qırğızıstanla sərhəddir. Qərbdə Xəzər dənizi ilə hədudlanır) o qədər mühüm bir bölgədir ki, həm Şərqi, həm Qərbi, həm də Rusiyanın burada maraqları toqquşur. 30 ildən çoxdur ki, ölkəyə rəhbərlik edən Nursultan Nazarbayev balanslı siyasət yürüdərək ölkəni silahlı qarşıdurmalarından, dövlət çevrilişlərindən sıqortalaya bilib. Təbi ki, Nazarbayev "sabittliyi saxlamaq üçün" ölkənin demokratik qüvvələrini pərə-n-pərə salıb, kimilərini ölkədən qaçmağa məcbur edib, kimilərini həbsə salıb, bəzi partiyaların qapılarını bağladığı, demokratik institutları nəzarətə alıb, ölkənin demokratik inkişafını engəlləyib. Ölkədə rusların sayca ikinci millət olduğu (təxminən 4 milyona yaxın) faktından Nazarbayev öz hakimiyyətini qorumaq üçün bəhrələndirib, ölkənin əsas postlarına, xüsusilə güc strukturları rəhbərliyinə ənənəvi olaraq ruslar təyin edilib, ya da vaxtla SSRİ praktikasında olduğu kimi "ikinci mütləq rus" olub. Hər də Qərbə reveranslar edən, böyük qonşusu Çinlə

Qazaxıstan qana bulandı: Nazarbayevə qarşı 20 Yanvar ssenarisini hazırlanır?

Nə qədər ki, neftin qiyməti dünya bazarında 140-150 dollara satılırdı, ölkənin bütün eyiblərini ört-basdır etmək mümkün idi, indi isə...

də iqtisadi bağlarını möhkəmləndirən Nazarbayev şübhəsiz ki, daha dərin köklərlə Kremlə bağlıdır. Onu Qərbdə də, Şərqdə də Kremlin adamı kimi tanıyırlar.

Amma nə qədər ki, neftin qiyməti dünya bazarında 140-150 dollara satılırdı, Nazarbayev ölkənin bütün eyiblərini ört-basdır edə bilirdi. Neftin qiymətinin düşməsindən sonra isə milli pul vahidi

olan tenqenin ciddi dəyər itirməsi ölkədə narazılıqları artırırdı. Dünənədək etiraza qalxan xalq "nə istəyirsiniz" deyib əzə bildirilərsə, indi bu o qədər də asan deyil. İndi hər xırda bəhanə qazaxları etiraza çıxarırdı və bu tendensiya artan xətt üzrə davam edir. Ötən ildən başlayaraq ölkədə bir neçə izdihamlı aksiyalar keçirilib ki, bu aksiyalarda əsas tələb sosial problemlə

rin həlli, işsizlik və bahalıqla bağlı olub. Üstəlik, həm də o görünür ki, Nazarbayevın siyasəti nəticəsində ölkədə siyasət müxalifət yerini silahlı radikal qruplara verib. Mayın əvvəlində bir sıra iri şəhərlərdə - Aktau, Aktobe, Semeye, Janozene və Qızıl Ordada etiraz aksiyaları keçirilib. Bu etiraz aksiyaları Nazarbayevı ciddi narahat edib və xalqa qarşı təhdidəyə keçmişdir. Qazaxıstanda Çinin təsiri artmasından və Nazarbayevın müəyyən məsələlərdə müstəqil siyasət yeritməyə çalışmasından narahatdır. Yəni daha bir versiya budur ki, silahlı qarşıdurmada Rusiya maraqlı ola bilər. "Bəs qəfil meydana çıxan "Qazaxıstan Azadlıq Ordusu" bir neçə rusu öldürsə, Rusiyanın reaksiyası necə olar" sualı da ağıla gəlir. Yəni Qazaxıstanda 20 Yanvar ssenarisini hazırlanır?

Bəs Nazarbayevı yıxmaq istəyənlər hansı qüvvələrdir? Qazaxıstan rəhbərliyi bu suala cavab olaraq bir neçə dəfə Qərbə işarə edib. Ekspertlər isə belə hesab edir ki, əslində ölkədə

qeyr-sabitlikdə heç bir xarici qüvvənin marağı yoxdur. Bəzi ekspertlər isə Qazaxıstandakı olayların rusların sıx yaşadığı vilayətlərdə baş verməsinə diqqət çəkir. Məsələn, qan tökülən Aktobe şəhəri Rusiya ilə həmsərhəddir və 1936-cı ilə qədər Rusiyanın tərkibində olub. Vilayətdə isə təxminən 100 min rus yaşayır. Ehtimallara görə, Rusiya Qazaxıstanda Çinin təsiri artmasından və Nazarbayevın müəyyən məsələlərdə müstəqil siyasət yeritməyə çalışmasından narahatdır. Yəni daha bir versiya budur ki, silahlı qarşıdurmada Rusiya maraqlı ola bilər. "Bəs qəfil meydana çıxan "Qazaxıstan Azadlıq Ordusu" bir neçə rusu öldürsə, Rusiyanın reaksiyası necə olar" sualı da ağıla gəlir. Yəni Qazaxıstanda 20 Yanvar ssenarisini hazırlanır?

□ "Yeni Müsavat"

Ağacan Əbiyev ölən boks dahisini "sürüdü"

"Məhəmməd Əli millət üçün heç bir iş görməyib, milyonlar qazanıb, ancaq nə bir boks zalı tikdirib, nə də bir acın qarını doyurub"

Amerikanın əfsanəvi boksçusu Məhəmməd Əli 74 yaşında vəfat etdi. 32 il boyunca parkinson xəstəliyi ilə mübarizə apardıqdan sonra dünyasını dəyişən Məhəmməd Əlinin cənazəsi Arizona ştatından Louisvill şəhərinə özəl təyyarə ilə gətirilib.

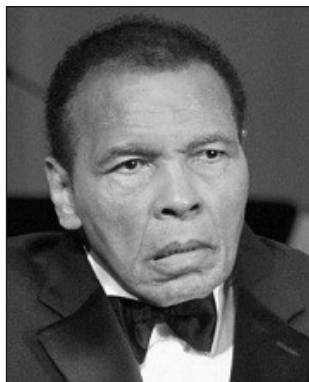
Məhəmməd Əlinin cənazə mərasimi cümə günü təşkil ediləcək. Onun ərəb dilində ayələrlə yazılı olan parçaya sarılı tabutu hava limanında böyük kortejlə qarşılanıb. Kortejdə mərhumun ailə üzvləri və yaxınları iştirak edib.

Öncə qeyd edək ki, əsl adı Kassius Marsellus Kley olan əfsanəvi boksçu Məhəmməd Əli 1942-ci il yanvarın 17-də ABŞ-ın Kentukki əyalətində anadan olub. Kleyin atası reklam sahəsində çalışıb, anası isə evdar qadın olub.

Onun barəsində yazılan məqalələrin birində deyilir ki, 12 yaşında olarkən velosipedini oğurlayırlar. Tez tədbir görmək qərarına gələn

kiçik Kley cəld polis idarəsinə yollanır. O, polis zabiti, eyni zamanda boks mülkəlimi olan Joy Martine müraciət edərək, xuliqanın dərhal həbs edilərək, yaxşıca əzizdirilməsini tələb edir. Polis zabiti ona bunu edə bilmək üçün əvvəlcə bu işi bacarmağın lazım olduğunu bildirir. Artıq növbəti gün Kassius Martinin boks zalında məşq edirdi. Beləliklə, boksda məşğul olmağa başlayan Kley 1960-cı ildə Romada keçirilən Olimpiya Oyunlarında ilk böyük qələbəsini qazanır. Burada o, turnirin qızıl medalına layiq görülür.

Məhəmməd Əli dünyada müharibəni istəməyən boksçu kimi də tanınır. Belə

Məhəmməd Əli

Ağacan Əbiyev

ki, 1967-ci ildə o, ABŞ ordusunda hərbi xidmətə çağırılır. Həmin zaman ABŞ-la Vyetnam arasında müharibə gedir və Əli orduda xidmət etməkdən imtina edir. O, özünü "kəllüllü imtinaçı" adlandırır. Bundan sonra ABŞ-ın Boks Federasiyası onun bütün titullarını əlindən alaraq, boksdan uzaqlaşdırır. Daha sonra isə Məhəmməd Əliyə külli miqdarda pul cəzası kəsilir və

ömürlük azadlıqdan məhrum edilir.

Hərbi xidmətdən boyun qaçırması ilə bağlı məhkəmə işi ölkənin Ali Məhkəməsinə göndərildiyi zaman Əlini dəstəkləyənlərin və müharibə əleyhinə səslerini ucaldanların sayı günbəgün artırdı. Əli ictimaiyyətin hörmət və ehtiramını qazanırdı, dinindən və irqindən asılı olmayaraq hər kəs ona hörmət edirdi. Nəhayət, ona

1970-ci ildə yenidən rinqə qayıtmağa icazə verilir. Bu işdə ona Corcia ştatından olan senator köməklik edir. Getdikcə Məhəmməd Əli qələbələr qazanır və Amerikanın sevimli boksçusuna çevrilir.

ABŞ prezidenti Barak Obama əfsanəvi boksçu Məhəmməd Əlinin vəfatına münasibət bildirərkən deyib: "Bu dünyada hamı kimi həyat yoldaşım Mişel və mən də Məhəmməd Əlinin yasını saxlarıq. O, dünyanı dərinləndirdi. Bu səbəbdən dünya daha yaxşıdır. Hamımız buna görə daha yaxşıyıq. Mişel və mən onun ailəsinə başsağlığı verib, nur içində yatması üçün dualar edəcəyik".

Məhəmməd Əlinin İslamı qəbul etmiş peşəkar boksçu kimi, İslam ölkələrində, eləcə də Azərbaycanda çoxsaylı pərəstişkarları olub.

Məhəmməd Əlinin vəfatı ilə bağlı "Yeni Müsavat"dan danışan Azərbaycan Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının rektoru, Boks Federasiyasının vitse-prezidenti Ağacan Əbiyev bildirib ki, Məhəmməd Əli çox texniki boksçu olub:

"Məhəmməd Əli 18 yaşında artıq ağır çəkiddə çempion olub. Daha sonra o, peşəkar şəkildə boksda məşğul olub. Çıxdığı döyüşlərin hamısında qələbə qazanırdı.

Yəni Məhəmməd Əli fərqli, xüsusi boksçu idi. Ağır çəkili boksçu olsa da elə döyüşürdü ki, elə bil yüngül çəkiddir. Çox texniki idi. Peşəkarlar arasında ağır çəkili boksçu olaraq, 3 qat dünya çempionu olub. Bir məqamı da qeyd edim ki, ağır çəkili zərbələr daha təsirli olur. O da döyüşlərdə çox zərbələr almışdı. Görünür, bu təsir etdi ki, parkinson xəstəsi oldu".

A.Əbiyev bildirib ki, federasiyada Məhəmməd Əlinin vəfatı ilə bağlı hər hansı tədbir keçirilməyəcək: "Məhəmməd Əli özü üçün çox güclü boksçu olub. Onu həm də dahi boksçu adlandırmamaq olar. Dahiliyi onunla bağlı olub ki, bu adam demək olar ki, heç zaman məğlub olmayıb. Lakin Məhəmməd Əli millət üçün heç bir iş görməyib. Vaxtilə milyonlar qazanıb, ancaq nə bir boks zalı tikdirib, nə də bir acın qarını doyurub. Onun üçün xüsusi nə yas saxlayaq? Məhəmməd Əli Amerika idmançısı olub. Oranın peşəkar boksçusu olaraq qələbələr qazanıb. Bunun bizə nə aidiyyəti var? Bu adam özü üçün pul qazanıb, yaşayıb. Xalq üçün heç nə etməyib. Heç Amerikada da heç nə etməyib. Sadəcə olaraq, qeyd etdiyim kimi, yaxşı boksçu olub".

□ Əli RAİS

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev iyunun 6-da Almaniya səfəri edib. Azərbaycanın dövlət başçısının Almaniya səfəri mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Xüsusilə də Berlinin ATƏT-in sədrliyinə həyata keçirdiyi bir dövəmdə Azərbaycan prezidentinin səfəri Qarabağ məsələsinin müzakirəsi və həll yolunun araşdırılması baxımından önəmlidir.

Xatırladaq ki, Azərbaycan prezidentinin ötən ilki səfəri zamanı Merkel Azərbaycanın mövqeyinə uyğun gələn münasibəti ilə diqqət çəkmişdi. O, hətta atəşkəsin pozulması hallarına görə Rusiyaya qınayan münasibət sərgiləmişdi. Bu il isə aprel əməliyyatlarından sonra Almaniyanın ATƏT sədri olaraq masa üzərinə 7 bənddən ibarət Qarabağ təklifləri qoyacağı barədə xəbərlər dövrüyyəyə buraxılmışdı. Elə döyüşlərdən az sonra həmsədrlərin ATƏT sədri ilə görüşərək duruma müzakirə etməsi də belə qənaət yaratmışdı ki, Berlin münaqişənin həlli istiqamətində ciddi fəaliyyətə başlamaq niyyətindədir.

Lakin sonrakı dövəmlərdə sanki quyuya daş atıldı və aktivlik müşahidə olunmadı. Düzdür, Merkel Sərkisyanla görüşdü. Ancaq belə qənaətə gəlmək olar ki, bu görüş daha çox Ermənistanın və erməni lobbisinin arzularını çin etməyə yönəlibmiş. Almaniya Bundestağının saxta "erməni soyqırımı" nı tanıması da daha çox bundan xəbər verir. Belə görünür ki, Sərkisyan Berlindeki brifinqdə Rusiyaya tənqid etməsinin mükafatı olaraq "soyqırım" nı tanıması barədə qərar əldə etdi və bununla da hakimiyyətinin ömrünün uzadılmasına nail oldu.

Məhz belə bir ərəfədə prezident İlham Əliyevin Almaniya səfəri birmənalı qarşılanmır. Hesab olunur ki, bəlkə dövlət başçısı səfərini bir az ertələsə, daha düzgün olardı. Ancaq əksəriyyətin mövqeyi bundan ibarətdir ki, İlham Əliyev Berlinə kanslərlə və Almaniya ictimaiyyətinə həm də Türkiyənin haqsızlığa məruz qaldığını deyəcək və bu mənada səfərin önəmi böyükdür. Hər halda, Azərbaycan prezidentinin "Türkiyənin olmadığı yerdə mən varam" bəyanatı unudulmayıb. Üstəlik, Qarabağ cəbhəsindəki nisbi sakitliyin çox da uzun çəkməyəcəyi hər kəsə bellidir.

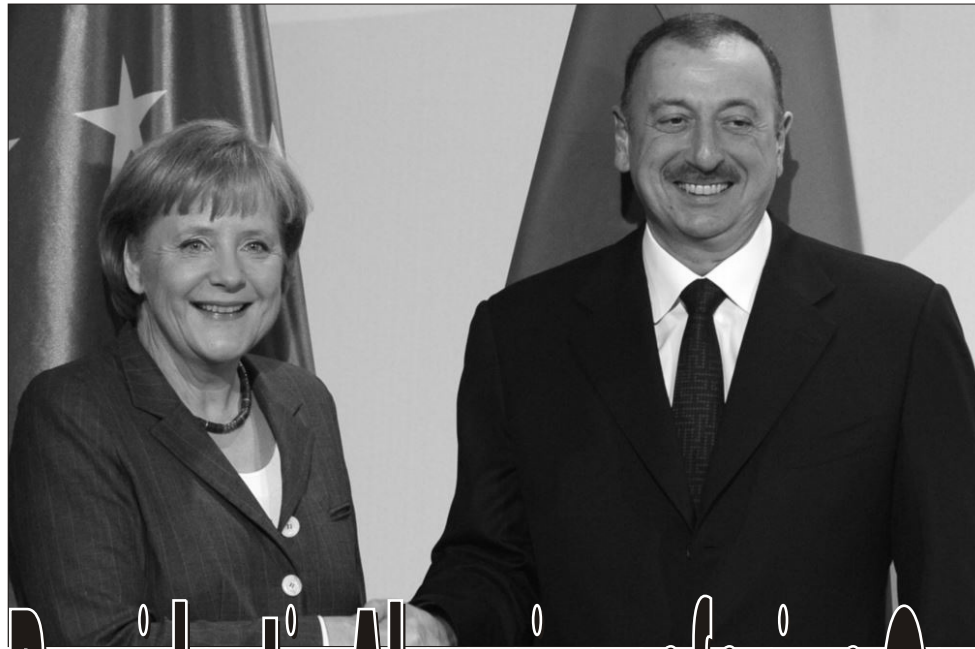
Bu mənada Azərbaycan prezidentinin ATƏT-in hazırkı sədri olan dövlətə hərtərəfli müzakirə aparması olduqca zəruridir. Düzdür, iyunda prezidentlərin görüşünün olacağı anonsu verilib, ancaq hələlik nə yer, nə zaman bellidir. Bu mənada Almaniya kimi aparıcı ölkə ilə təmas imkanını əldən vermək Ermənistanın əlavə tribuna qazanması demək olardı ki, yəqin Türkiyə də bu kimi arqumentlərlə razılışaraq prezident Əliyevin səfərindən narahət olmas.

Politoloq Arzu Nağıyev qeyd etdi ki, Bundestağın saxta "soyqırım" la bağlı qərarı qəbul etməsində əsas məqsədi məhz

Türkiyəni dünyada baş verən bir çox siyasi məsələlərdən uzaqlaşdırmaq və ya nüfuzdan salmaqdan ibarət idi: "Məlumdur ki, Türkiyə bu qərara qarşı adekvat addımlar atacaq və hətta miqrant məsələsində də müəyyən korrektələr edəcək. Bununla da Avropa Birliyi qarşısında götürülən öhdəlikləri yerinə yetirə bilməyəcək və demək olar ki, birliyin üzvlüyü məsələsində də problemlər yaşanaacaq".

Siyasi təhlilçi təsdiqlədi ki, ATƏT-in sədri olaraq Almaniya münaqişəsinin həlli ilə bağlı müsbət gözləntilər çox idi: "Əslində belə gözləntilər hələ də var. Təbii ki, cənab İlham Əliyevin səfərindən də Almaniya tərəfindən müəyyən müsbət addımlar gözlənilir. Zənnimcə, bu səfər zamanı Almaniya-Türkiyə münasibətlərinə də bir aydınlıq gətiriləcək. Digər tərəfdən, bir sıra dövlətlərin parlamentləri qondarma soyqırımı tanıyıb, lakin bunun Qarabağ münaqişəsinin həllinə heç bir müsbət təsiri olmayıb. Almaniya ilk növbədə Avropada üç söz sahibi olan dövlətlərdən biri olaraq enerji təhlükəsizliyini də nəzərə almalıdır və bu məsələdə Azərbaycanın, həmçinin Türkiyənin rolu böyükdür. Bundan başqa, Almaniya milyonlarla türk yaşayır və onlar potensial seçicilərdir. Hərbi tərəfdən də Türkiyə və Almaniya NATO üzvləridir. Məlum məsələdir ki, Almaniya siyasi ambisiyalara uyaraq belə qərarla həm də öz gələcək nəsillərini Osmanlı İmperiyasının tərəfdarları kimi böyük bir siyasi bəlaya saldı. Bir sözlə, Azərbaycan prezidentinin səfərindən çox məqamlar asılıdır. Bu, həm Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə, həm də Türkiyə-Almaniya münasibətinə aiddir".

Politoloq Şahin Cəfəri isə hesab edir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə uydurma "soyqırım" nı tanıması arasında birbaşa əlaqə qurmaq doğru olmaz: "Bunlar bir-birindən fərqli məsələlərdir, biri bizə birbaşa aidiyyəti olmayan tarixi olay, digər isə hazırda davam edən münaqişədir. Əlbəttə, "erməni soyqırımı" nın dünyanın aparıcı dövlətləri tərəfindən tanınması neqativ tendensiya və bizim maraqlarımız baxımından da arzuolunmaz durumdur. Bu, ermənilərin əzabkeş obrazını gücləndirir və dünyada ermənilərə münasibətdə acıma duyğusunun və bu duyğudan qaynaqlanan simpatiyanın yaranmasına səbəb olur. Lakin belə bir vəziyyət yenilik deyil, Almaniyanın

Prezidentin Almaniya səfəri və Qarabağla bağlı gözləntilər - Merkel bu dəfə nə deyəcək?

İyun danışıqları ərəfəsində erməni nazirin Qarabağda peyda olması təxribatdır; hərbi ekspert hesab edir ki, Sərkisyanı danışıdıran Moskvadır; **politoloq:** "Almaniya-Türkiyə gərginliyinin Qarabağ tənzimlənməsinə təsiri olmayacaq"

qərarından əvvəl də ermənilərə bu cür münasibət mövcud idi. Düşünürəm ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesinə bu məsələnin birbaşa təsiri yoxdur. Mən Bundestağın qərarından sonra Almaniyanın ermənipərəst siyasət yeritməyə başlayacağına inanmıram".

Ş.Cəfəri konkret Dağlıq Qarabağ məsələsində də Almaniyanın mövqeyində bir dəyişiklik gözləmir: "Xatırlatmaq istərdim ki, Bundestağ vaxtilə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı ədalətli sənədlər qəbul edib, bu məsələ nədənsə bizim ictimaiyyət tərəfindən unudulur. Məsələn, Bundestağın 14 may 2009-cu il tarixli iclasında qəbul edilmiş "Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik, sabitlik və demokratiyanın təşviqi" adlı qətnamə çox mühümdür. Həmin sənəddə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstək ifadə olunur, sərhədlərin zorla dəyişdirilməsinin yolverilməzliyi vurğulanır və bildirilir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair BMT, ATƏT və Avropa Şurasının sənədləri yerinə yetirilməlidir. Bundan başqa, Bundestağın

Xarici Siyasət üzrə işçi Qrupunun 2012-ci ildə yaydığı "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin 20 ili: münaqişənin sülh yolu ilə həlli üçün yeni bir təkan" adlı sənədi, eləcə də Bundestağın Petisiya Daimi Komitəsinin elə həmin il Xocalı qətləmi ilə bağlı qəbul etdiyi sənədi xatırlatmaq da yerinə düşər. Bunlar kifayət qədər obyektiv, hətta bizim maraqlarımıza uyğun önəmli sənədlərdir. Biz bunları almanların özlərinə də xatırlatmalıyıq. Almaniya indiyə qədər Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı hazırkı həmsədr ölkələrdən, xüsusən Fransa və Rusiyadan fərqli, daha obyektiv mövqə tutmağa çalışıb. Hesab edirəm ki, Almaniya-Türkiyə gərginliyinin Qarabağ tənzimlənməsinə hər hansı təsiri olmayacaq".

Qarabağ cəbhəsində isə nisbi sakitlik hökm sürür. Müdafiə Nazirliyindən "Yeni Müsavat" a bildirildi ki, ötən sutka ərzində ayrı-ayrı istiqamətlərdə ara-sıra atışmalar qeydə alınsa da, ciddi bir hadisə baş verməyib. Ancaq bu vəziyyət aldadıcı da ola bilər, ermənilər

dəfələrlə xain basqınları, diversiya-təxribat hərəkatları ilə bunu sübut ediblər. Üstəlik, iyunun 4-də axşam Ermənistan müdafiə naziri Seyran Ohanyanın Qarabağda peyda olması da bu ehtimalı təsdiqləyir. Yayılan məlumata görə, erməni nazir qondarma "DQR müdafiə naziri" Levon Mnatsakanyanla birlikdə bütün gecəni təmas xəttində keçirib. Sual olunur: əgər bunlar işğal altında havadarları Rusiya vasitəsilə saxladıqları əraziləri danışıqlar masası ətrafında boşaltmağa hazırlaşarlarsa, onda bu hoqqabazlıqlar kimə lazımdır?"

Ü.Cəfərova görə, deməli, bunların məqsəd və məramları tamam başqadır və böyük ehtimalla, bunlar iyunun sonlarında hansısa formal danışıq keçirməklə özlərinə əlavə vaxt əldə etdikdən sonra yenə bizə ağılsız öküzlər kimi "kəllə atmağa" başlayacaqlar: "Bu, heç kəmə şübhə doğurmamalıdır. Onların canı prezidenti Sərkisyanın da itirdikləri əraziləri guya sentyabrın əvvəllərində geri qaytaracaqları ilə bağlı verdiyi sərəşəm bəyanat da ələ-belə, öz ağılının məhsulu deyil. İstisna etmək olmaz ki, ona bu sözləri rəsmi Moskva dedizdir. Düşməni və havadarları nəzərdə tutaraq, bunu əsla unutmaq olmaz! Bu ilin yay fəslində hər mənada Silahlı Qüvvələrimiz və bütövlükdə Azərbaycan üçün çox isti keçəcək. Şəxsən mən bunu görürəm və düşmənin də hərəkatları, atdığı addımlar belə düşünməyə əsas verir. Özü də düşmənin aprelin əvvəllərində ciddi itki verdiyi və nəzarətində olmuş Ağdərə rayonunun Mtaqis və Talış kəndləri istiqamətindəki hazırlıqları tam əminliklə deməyə əsas verir ki, ermənilərin sülh yolu ilə torpaq əzad etmək yətləri yoxdur. Beynəlxalq güclər də onların nazı ilə oynamaqda davam edir".

Hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Üzeyir Cəfərov də şübhəli məqamların olduğunu düşünür: "Son vaxtlar cəbhə bölgəsində atəşkəsin pozulması hallarının sayının nədən azalması bir çox suallar doğurur. Sual olunur, görsən, nə baş verir ki, bədnam qonşularımız bir az sakitləşib-

lər? Əslində isə onlara havadarlarından göstəriş daxil olub ki, işlərini sakitcə görsünlər, hazırlaşsınlar və diqqəti çox da cəlb etməsinlər. Əgər belə olmasaydı, bu həyasızlar, vicdan və reallıq hissiini itirən binəvalar aprelin əvvəllərində aldıkları sarsıdıcı zərbədən sonra "olmayan papaqlarını" qarşlarına qoyub yaxşı-yaxşı fikirləşərdilər ki, bu işlərin axırı onlar üçün heç də yaxşı heç nə vəd etmir. Gah atəşkəsi pozmaqla, gah Azərbaycanı hansısa sarsacaq hədələrlə hədələməklə, itirdikləri əraziləri geri qaytarmaqla bağlı hədyanlar səsləndirməklə diqqəti özlərinə cəlb etdilər. Amma beynəlxalq qurumlar da, xüsusən də ATƏT-in bivec Minsk

